

NOVI LEKOVI – ZNAČAJ SLUČAJNOG OTKRIĆA

Larisa Đurić, Maja Milanović, Nataša Milošević, Nataša Milić
Univerzitet u Novom Sadu, Medicinski fakultet, Katedra za farmaciju, Novi Sad

SAŽETAK

Ključni element slučajnog otkrića (serendipity) nije samo sreća već je i razmišljanje. Proces otkrića uključuje zapažanje i prepoznavanje potencijala na osnovu znanja i iskustva. Slučajna otkrića su česta u oblasti biomedicinskih nauka. Znatno broj lekova otkriven je zahvaljujući srećnom slučaju. Za otkriće grupe lekova kojima pripadaju antimikrobni agensi, lekovi koji deluju na centralni nervni sistem i antineoplastici najzaslužnija su slučajna otkrića. Osim u tradicionalnom, iracionalnom pristupu dizajnu lekova, slučajna otkrića nisu zaobišla ni neke od savremenih pristupa poput strategije repositioniranja lekova (drug repositioning) i razvoja multitarget antitumorskih agenasa. Slučajna otkrića novih lekova mogu se podeliti na laboratorijska i klinička, u zavisnosti od toga u kojoj etapi razvoja leka i pod kojim okolnostima je došlo do spoja nepredviđenih događaja i znanja i sposobnosti istraživača. Otkriće novog leka zahteva izvrsnost u nauci u kojoj ključno mesto imaju prosvetlost, sloboda i otvorenost uma istraživača da deluje, kritički razmišlja, rizikuje i izaziva dogme.

Ključne reči: *otkriće leka; razvoj leka; repositioniranje leka*